

RIJEČ STRUČNJAKA

Kako spriječiti da vam suzenje oka upropasti dan?

Suzenje oka najlakše se definiše kao disbalans produkcije i eliminacije suza.



Dr. Nina Jovanović, MSc, MPH, specijalista oftalmologije i okuloplastični hirurg. Nakon obavljene specijalizacije, školovanje je nastavila na University of Iowa, gdje je završila Master of Public Health, te usavršavanje iz okuloplastične i orbitalne hirurgije na Virchow Charité, u Berlinu, Iowa Hospital i Clinics, Iowa City; Weill-Cornell Medical Center, New York City; internacionalni fellowship na Kellogg Eye Centru, Ann Arbor pod mentorstvom Prof. Dr. Alon Kahane. Ostale značajne edukacije su European School for Advanced Studies in Ophthalmology, Švicarska i Malta; MTS Wetlab Austrija; Lions Educational Centre, Češka. Član je European Society for Ophthalmic Plastic and Reconstructive Surgery, Association for Research in Vision and Ophthalmology, BHAAAS, TOA. Dobitnik je nekoliko internacionalnih nagrada: "Best in American Society of Ophthalmic Plastic and Reconstructive Surgery 2019 and Best of Oculoplastics at American Academy of Ophthalmologists 2019", "ASOPRS Foundation award", "Developing Country Eye Research Travel Fellows Award of ARVO", "Fellow of the American-Austrian Foundation".

Piše: dr. Nina Jovanović

Pretjerano suzenje oka jedan je od najčešćih problema zbog kojeg pacijenti dolaze kod oftalmologa, specijaliste za očne bolesti. Težina simptoma se kreće od lakših ili umjerenih, koje pacijent opisuje kao povremeno suzenje, tokom boravka vani na vjetru ili jakom suncu, ili tokom proljetnih alergija, do onih upornih koji umanjuju kvalitet života i ometaju svakodnevnicu. Najlakše se definiše kao disbalans produkcije i eliminacije suza. Za časopis Oculus o zdravlju oka i suzenju istoga piše Dr. Jovanović.

Razlozi su mnogobrojni, a klinički se dijele u dvije grupe. U prvoj izazivaju pojačanu produkciju suza ili hiperlakrimaciju, kada je oticanje suza uredno. U drugoj grupi je normalna produkcija suza dok je oticanje u nos zaustavljeno, te se suze prelijevaju preko obraza.

U prvom slučaju radi se o poremećaju kada suzna žlijezda proizvodi prekomjernu količinu suza, uslijed alergijskih reakcija, poremećaja rada suzne žlijezde, iritacije oka, ili drugih oboljenja oka, ili uslijed nestabilnosti suznog filma kada suze nisu u mogućnosti da se zadrže na

površini oka.

U drugom slučaju, suzna žlijezda proizvodi normalnu količinu suza, ali je oticanje u nos prekinuto ili otežano. Poremećaj suznog filma nastaje kao rezultat hormonskih poremećaja, trudnoće ili dojenja, poremećaja štitne žlijezde, oboljenja kapaka ili trepavica

TERAPIJSKE
MOGUĆNOSTI
POJAČANA PRODUKCIJA
SUZA

Upale i iritacije oka

Kauzalna terapija podrazumijeva otklanjanje uzroka suzenja bilo da

su to upale oka, bolesti suzne žlijezde, ili alergijski konjunktivitis. Kauzalna terapija obično podrazumijeva kapanje kapljica, aplikaciju masti na površinu oka ili aplikacije injekcija u tkiva oka. Čest uzrok pojačanog suzenja predstavlja alergija po tipu alergijskog konjunktivitisa ili rinitisa koja se liječi aplikacijom kapljica antihistaminika "olopatadine" i "azelastinhlorida" ili vještačkih suza koje štite prednju površinu oka.

Poremećaj kvaliteta suznog filma

Suzenje oka često je vezano za slabiji kvalitet suznog filma i njegovo "pucanje" koji se popularno naziva sindromom suhog oka. U normalnim okolnostima, suzni film je stabilan, homogen i štiti oko od vanjskih utjecaja. U slučajevima njegove slabije kvalitete, suzni film puca na različitim dijelovima, izazivajući simptome iritacije, žuljanje, suzenje i povremeno zamagljenje vida. Tako, paradoksalno, sindrom suhog oka izaziva pojačano suzenje oka. Ovo stanje se liječi kapanjem vještačkih suza u vidu kapljica ili gelova, najbolje bez konzervansa i bez komponente koja umanjuje crvenilo i umor oka. Na tržištu postoji mnogo vrsta kvalitetnih vještačkih suza obogaćenih komponentama specifično namijenjenim za određenu vrstu i uzrok nestabilnosti suznog filma tako da se terapija individualno kreira za svakog pacijenta nakon evaluacije stanja.



Lijeva strana nakon testa bojenja fluoresceinom, boja se nije ocistila nakon 5 minuta što ukazuje na poremećaj oticanja suza i njihovo prelijevanje iz oka



Slično stanje sa zaostalom bojom nakon 5 minuta koja se ovdje prelijeva preko obraza, a uzrok je poremećaj na nivou suzne kesice lijeve strane

Ukoliko ni vještačke suze ne mogu pomoći, sljedeći korak je privremeno ili stalno zatvaranje odvodnih suznih puteva, tople obloge ili posebna higijena kapaka ili trepavica.

Poremećaj položaja kapaka

Kod poremećaja položaja kapaka, stanje se liječi operacijom izvrnutih ili uvrnutih kapaka, ili operacijom poremećenog rasta trepavica koje iritiraju oko.

Idiopatsko suzenje oka

U slučaju hiperprodukcije suza bez utvrđenog patološkog uzroka, može se aplicirati nekoliko jedinica BOTOX-a u samu suznu žlijezdu da bi se tegobe sanirale na nekoliko mjeseci. Ova metoda je izuzetno učinkovita, ali je treba provoditi isključivo oftalmolog jer potpuni prekid produkcije suza može dovesti do devastirajućih posljedica za oko.

POREMEĆAJ OTICANJA SUZA

Nakon određivanja mjesta na kojem je došlo do blokiranja oticanja suza, opcije su ambulantno otvaranje ili širenje kanalića i otvora oticanja. Ukoliko je blok potpun i ne možemo ga otvoriti sondama i tehnikama koje koristimo ambulantno, sljedeća terapijska opcija predstavlja operativni zahvat premoštavanja začepljenog segmenta kreiranjem by-pass tj. premosnice između suzne kesice i sluznice nosa.

Ova operativna metoda se naziva **DAKRIOCISTORINOSTOMIJA (DCR)** i predstavlja zlatni standard u operativnom liječenju poremećaja suzenja oka uslijed začepljenja odvodnog suznosnog kanala. Uspješnost liječenja je 95%, a operacije ostavlja skoro neprimjetan ožiljak pored nosnog korijena od nekoliko milimetara.



DAKRIOCISTITIS PURULENTA CHRONICA



STANJE NAKON OPERACIJE

DAKRIOCISTORINOSTOMIJA (DCR) desne strane

Silikonske lakrimalne cjevčice koje se ugrađuju između suznog sistema i nosa tokom operacije, uklanjaju se nakon nekoliko sedmice jednostavnim ispuhivanjem nosa u ambulantnim uslovima. Alternativa ove operacije je DCR potpomognuta endoskopom, koja ne ostavlja nikakav ožiljak na koži, ali je uspjeh operacije oko 85%.

Sigurno se svakome bar jedanput desilo da oči zasuze, razmažu šminku ukoliko je koriste ili na sugovornike ostave dojam kao da su plakali. Takve neprijatne situacije, iako se čine bezazlenim, mogu dovesti do umanjenja kvaliteta života, pojave nesigurnosti ili nelagode izlaskom u javni prostor. Osim ovih psiholoških teškoća, pojačano suzenje oka dovodi do iritacije okolne kože, pukotina na suhoj iritiranoj koži lica, mogućih infekcija, zamagljenog vida, crvenog iritiranog oka kod stalnog brisanja maramicom ili čestih upala struktura suzno-nosnog sistema koje se stručno nazivaju dakriocistitisi. Ova stanja se manifestuju gnojnom i bolnom promjenom kod korijena nosa veličine lješnjaka ili oraha koja može spontano da perforira i secernira gnojni sadržaj.

Ovakva ozbiljna i teška stanja, na kraju zahtijevaju operativni tretman i mora ih liječiti iskusan oftalmolog educiran za hirurško zbrinjavanje periokularne regije. Zanemarivanje tegoba suznog oka može u konačnici da dovede do komplikacija koje je potrebno dugo i uporno liječiti antibioticima ili hirurškim zahvatima, a može se prevenirati

jednostavnim odlaskom na pregled i intervenciju kod oftalmologa.

Sve navedene preglede, intervencije i zahvate, sa posebnim akcentom na očuvanje integriteta i funkcije oka i okolnih struktura obavlja okuloplastični hirur, oftalmolog Mr.sci.med.dr. Nina Jovanović, MPH u timu sa prof. Jasminom Alajbegović - Halimić u Privatnoj oftalmološkoj praksi "Dr. Halimić" u Sarajevu na adresi Augusta Brauna 3. te Poliklinici Srce Sarajeva na adresi Nikole Sopa, u Sarajevu.

